Pagina vd. wijziging	Onderwerp	Oorsprong wijziging	Wijzigingsverzoek	Concrete wijziging in programmadocument
5	Besluitvorming	voortschrijdend inzicht	Besluitvorming omtrent prioritering betreft een principebesluit	Pagina 4 laatste alinea, aan de tekst 'Met het besluit spreken colleges en raden de intentie uit de geprioriteerde projecten daadwerkelijk te vergunnen' is de zin 'als ware een principebesluit' toegevoegd.
5	Samenvatting	Verzoek Gemeente Zuidplas	Verwijderen van stappenschema in de samenvatting ter voorkoming van verwarring en meer duidelijkheid toevoegen over BOPA procedure	Eerdere schema op pagina 5 is verwijderd en er is in de tekst naar verwezen. Daarnaast is op pagina 11 door toevoeging van een tweede alinea duidelijker gemaakt dat met een BOPA procedure wordt gewerkt bij de vergunningverlening. Daarnaast biedt h3.3 nu meer duidelijkheid over de rollen bij de BOPA procedure.
13	Netcongestie	wensen en bedenkingen	ZUIDPLAS Uit het programma (par 2.2, netwerk) blijkt dat er zorgen zijn over de belastbaarheid van het netwerk, met name in Zuidplas. Uit de meest recente impactanalyse blijkt dat er in de Regio MH nog mogelijkheden zijn voor opwek. In Zuidplas is echter al sinds 14 februari 2023 netcongestie afgekondigd. Het bevreemdt de gemeenteraad van Zuidplas dat er dan juist in Zuidplas de meeste zoekgebieden staan ingetekend.	Op pagina 13, laatste alinea is de tekst 'Al met al zijn er restricties met betrekking tot netcongestie en opwek, die van belang zijn voor de organisatie van het Programma zon op veld. Hiermee zal in de verdere uitwerking richting vergunningverlening rekening worden gehouden' verwijderd, is de de tekst 'Deze restricties worden echter vóór de realisatie van zon op veld projecten, opgelost.' toegevoegd
13	OER	Voortschrijdend inzicht	OER traject is een stap verder	Op pagina 13, onder 'Opwek Energie op Rijksvastgoed' is de tekst 'In samenwerking met het Rijk worden eind 2023 de eerste stappen gezet in de voorverkenning van duurzame opwek op rijksvastgoed en rijksgronden, het zogeheten OER traject. Omdat ten tijde van vaststelling en uitvoering van het programma zon op veld nog niet duidelijk is op welke gronden eventueel duurzame opwek vanuit het OER traject gerealiseerd kan worden, worden initiatieven van ontwikkelaars op rijksvastgoed en rijksgronden op en langs infrastructuur vooralsnog niet in behandeling genomen. gewijzigd in 'In Q1 2024 is de voorverkenningsfase van het het programma Opwek Energie op Rijksvastgoed (OER) afgerond. Hieruit is gebleken dat er enkele gebieden binnen de regio zijn die geschikt zouden kunnen zijn voor duurzame opwek. Echter, de verkenningsfase die in Q2 van start is, gaat hier concreter op in. Dit is ten tijde van uitvoering van het programma nog niet duidelijk, daarom worden initiatieven van ontwikkelaars op rijksvastgoed en rijksgronden op en langs infrastructuur vooralsnog niet in

15	Kansenkaart	Voortschrijdend inzicht	er zijn geen oranje zoekgebieden meer en de definitie van groen gebied is aangepast op leesbaarheid	op pagina 15 is in tabel 1 de rij 'oranje gebied' verwijderd. Er zijn immers geen oranje zoekgebieden meer in de regio. Daarnaast is de tekst 'Redelijk kansrijk tot kansrijk: Het gebied is geschikt voor de realisatie van zonnepanelen op veld. Dit beïnvloedt de beoordeling van een plan positief. Het is niet zo dat een project op deze gebieden per definitie als wenselijk wordt gezien. Initiatiefnemers dienen de criteria van het afwegingskader in acht te nemen bij de verdere uitwerking van hun plan. ' aangepast in 'Kansrijk Het gebied is geschikt voor een zonneveld. Let op: Initiatieven in deze gebieden zijn niet automatisch wenselijk. Daarvoor moeten initiatieven in deze gebieden ook nog rekening houden met de gebiedsbeschrijvingen en voldoen aan de criteria van het afwegingskader. De behaalde punten (score) in het afwegingskader gebruiken we om initiatieven met elkaar te vergelijken en de meest wenselijke te bepalen. Oftewel, hoe hoger uw initiatief scoort op elke voorwaarde, hoe beter. '
16	Platform	Voortschrijdend inzicht	het platform is ontwikkeling, graag op meerdere plekken dit benadrukken.	op pagina 16 is de tekt 'de kansenkaart wordt gepulbiceerd op een nader in te richten website...' gewijzigd in 'De kansenkaart wordt gepubliceerd op de website https://resmiddenholland.mett.nl/zonopveld/default.aspx' enkele andere wijzigingen in de tekst die die benadrukken.
16	Segmenten	wensen en bedenkingen	ZUIDPLAS De verdeling (in ha) van de zoekgebieden voor zonnevelden over de regio is onevenredig. De beoogde locaties zouden wat de gemeenteraad van Zuidplas betreft ‘eerlijker’ verdeeld moeten worden over de deelnemende gemeenten	Op pagina 16 is figuur 3 - kansenkaart zon op veld Midden Holland aangepast zodanig dat het tweede segment zoekgebieden (inclusief het Restveengebied) niet meer in de kaart wordt weergegeven. de tekst is dusdanig gewijzigd dat er nu een duidelijk opsplitsing in het eerste segment (waarvoor een kaart geldt) en het tweede segment is (waarvoor geen kaart is opgesteld) Daarnaast is de tabel met het tweede segment zoekgebieden verwijderd. Dit segment zal niet eerder worden opengesteld dan dat daar door de colleges en raden over is besloten. Tevens zal op dat moment ook kunnen worden gekeken naar het toevoegen van eventuele nieuwe gebieden. Er zal in de openstelling eerst worden gekeken naar transitiegronden en daarna naar agrarische gronden conform de provinciale zonneladder
19	Provinciale verordening	Voortschrijdend inzicht	inmiddels is de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening Module Wonen, Werken en Werelderfgoed aangepast met daarin het nieuwe toepassingsbereik voor zonnevelden	op pagina 19 is de tekst: 'Een initiatief dient te voldoen aan het toepassingsbereik voor een zonneveld zoals opgenomen in het omgevingsbeleid van de provincie' gewijzigd in Een initiatief dient te voldoen aan het provinciaal toepassingsbereik voor een zonneveld buiten bestaand stad- en dorpsgebied (500 m2). en is aan de zin 'Projecten voor zon op veld met een omvang kleiner dan het provinciaal toepassingsbereik voor een zonneveld' de passage 'buiten bestaand stad- en dorpsgebied (500 m2)' toegevoegd Tevens is de zin 'De verwachting is dat dit soort projecten aanmerkelijk kleinschaliger van opzet zijn en dat daardoor eventuele onduidelijkheid over begrenzing van een project niet aan de orde zal zijn.' toegevoegd.

24	Besluitvorming	wensen en bedenkingen	BODEGRAVEN REEUWIJK (vervolg) verzoek om na de sluiting van de eerste tranche een nieuw advies aan de raad voor te leggen voor het vervolg.	'Er zal tevens gerapporteerd worden over: - Het vrijgeven van additionele kansrijke zoekgebieden. ' Gewijzigd in 'Er zal tevens geadviseerd worden over: - Het aan het einde van de tweede openstellingstermijn vrijgeven van additionele kansrijke zoekgebieden. ' Daarnaast is op pagina 24 aan de zin:
25	Aanvragen omgevingsvergunning	Voortschrijdend inzicht	De indiener dient de vergunning aan te vragen via het Digitaal Stelsel Omgevingswet	Bij stap 6 is de volgende zin met dikgebrukte passages aangevuld: 'De omgevingsvergunning wordt vervolgens **door de initiatiefnemer** aangevraagd bij de gemeente. **De initiatiefnemer dient een formele vergunningsaanvraag op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).** De omgevingsvergunning wordt verleend op basis van de **criteria uit de bevestigings**brief'
26	Planning	Voortschrijdend inzicht	planning klopt niet meer	op pagina 26 is de planning aangepast
28	Besluitvorming	wensen en bedenkingen	In tabel 5. verantwoordelijkheden stakeholders zijn op basis van de wensen en bedenkingen de verantwoordelijkheden en rollen aangepast.	bij stap 4. is de tekst bij college aangepast in: 'Vaststellen toetsingprioritering 'meest wenselijke projecten' e, nemen principebesluit en bevestigen verstrekking bevestigingsbrieven' Is de stap (optioneel) Vrijgave tweede segment zoekgebieden, verplaatst naar onder stap 4. en is de tekst bij College gewijzigd in: 'Besluiten over vrijgave tweede segment' en de tekst bij Gemeenteraad gewijzigd in 'Besluiten niet over te gaan tot wensen en bedenkingen voor collegebesluit over vrijgave tweede segment' Bij stap 6 is bij Gemeenteraad de tekst toegevoegd: 'Bindend adviesrecht (afhankelijk van wat per gemeente is vastgesteld) '
32	Kansenkaart	Gesprekken met provincie	De groengekleurde kavels in de gemeente Waddinxveen komen niet geheel overeen met de verdeling in de RES 1.0 kaart. Er mist een perceel grenzend aan de noordelijke knoop A12. Deze graag toevoegen.	In het programma is op pagina 32 reeds een passage opgenomen dat inconsistentie in de contouren van de zoekgebieden dient te worden worden aangetoond en gemotiveerd door de initiatiefnemer. Hiermee wordt met inconsistenties omgegaan.
38	Bijlagen	Voortschrijdend inzicht	in de bjilage 5.1 'overzicht beleid en regelgeving bevoegde gezagen' kolommen toegevoegd aangaande het bindend adviesrecht, en lokaal eigendom. Hierin wordt duidelijk gemaakt wat binnen de gemeenten is vastgesteld in eerder beleid omtrent deze thema's.	zie pagina 38 t/m 44
47	handreiking kansenkaart	Voortschrijdend inzicht	om verwarring te voorkomen dient het plaatje en de zoekgebieden uit hoofdstuk 2.3 niet meer herhaald te worden in de handreiking van de bijlagen	in hoofdstuk 5.2 is de figuur van de kansenkaart en de tabel met zoekgebieden weggehaald. deze staat nog wel in hoofdstuk 2.3

60	Handreiking Afwegingskader	Voortschrijdend inzicht	de regionale adviescommissie heeft aangegeven dat bij gelijke scores van initiatieven de voorkeursvolgorde niet goed werkbaar is maar dat in dit geval sprake moet zijn van een kwalitatieve beoordeling. ze hebben verzocht de volgorde van leidende criteria te verwijderen.	op pagina 60 is de tekst ' waarbij in principe als volgt wordt geprioriteerd:. score op criterium kansenkaart is leidend daarna is score op criterium lokaal eigendom leidend daarna is score op criterium landschappelijke inpassing leidend daarna is score op criterium ontwerp leidend ' verwijderd.
63	Afwegingskader	Voortschrijdend inzicht	afwegingskader heeft op 'meekoppelkansen' tussen 'voldoende' en 'goed' geen onderscheidend vermogen. Verzoek dit aan te passen tbv. kwaliteit van plannen	in rij 4 en 5 van kolom D is de aanpassing gedaan dat plannen zich onderscheiden door bij 1 of bij méér meekoppelkansen aan te sluiten.
63	Afwegingskader	Voortschrijdend inzicht	voldoende, goed en zeer goed' worden kwalitatief ook wel gezien als 'Consoliderend, Verbeterend en Integrerend' - verzoek om dit aan het kader toe te voegen.	er is aan het afwegingskader een extra kolom (Kolom B) toegevoegd die dit aangeeft.
63	Afwegingskader	Voortschrijdend inzicht	tekstuele aanpassingen aan het afwegingskader	in plaats van 'er is rekening gehouden met' is gekozen voor een andere tekst. nu is het 'Dat gaat over' en 'dit betekent'. Verder is de eis 'ecologische inpassing' die stond bij het criterium technisch ontwerp, verplaatst naar het criterium Biodiversiteit Verder is de eis 'rekening gehouden met verontreinigingsrisico' bij het criterium Biodiversiteit verplaatst van 'goed' naar 'minimale eis' Verder is de eis 'onderzoek doen naar effecvten op lichtinval, waterhuishouding en ruimtebeslag' bij het criterium Biodiversiteit verplaatst van 'goed' naar 'minimale eis'

9 en 16	Besluitvorming	wensen en bedenkingen	BODEGRAVEN REEUWIJK verzoek om na de sluiting van de eerste tranche een nieuw advies aan de raad voor te leggen voor het vervolg.	Op pagina 9 is aan de volgende tekst dikgedrukte passages toegevoegd. 'Mocht dit onverhoopt niet het geval zijn, kan er na een advies richting colleges en gemeenteraden voor worden gekozen het tweede segment vrij te geven. Dit tweede segment betreft voornamelijk kansrijke gebieden op agrarische gronden. Enkel voor het eerste segment wordt een planning afgegeven. Het tweede segment zal alleen worden vrijgegeven als daar aanleiding voor is en niet voordat de politiek zich daar heeft over uitgesproken. Ook andere aspecten zijn in het programma verwerkt. Daarnaast is de tekst op pagina 16: 'Het eerste segment betreft voornamelijk zoekgebieden langs infrastructuur. De verwachting is dat de volledige opgave binnen deze zoekgebieden kan worden voldaan. Mocht dit onverhoopt niet het geval zijn, kan er voor worden gekozen het tweede segment vrij te geven. Dit tweede segment betreft voornamelijk kansrijke gebieden op agrarische gronden. Enkel voor het eerste segment wordt een planning afgegeven. Het tweede segment zal alleen worden vrijgegeven als daar aanleiding voor is. ' Gewijzigd in
nvt.	Algemeen	Voortschrijdend inzicht	Het woord 'vrijgeven' komt over alsof het hele gebied wordt ingenomen	Overal in de tekst zijn de woorden 'vrijgeven' mbt. de zoekgebieden, veranderd is 'aangewezen'.
Nvt.	Gebiedsbeschrijvingen	Voortschrijdend inzicht	toevoegen aan 'barwoutswaarder Noord' waarom deze is afgevallen. reden: er is in dit gebied een knelpunt mbt. congestie voor teruglevering dat niet is opgelost voor 2030.	Er is besloten alle niet kansrijke zoekgebieden uit het document te halen. In een eerdere versie werden deze 'ter informatie' meegeleverd. Nu zijn ze om verwarring te voorkomen verwijderd en enkel de kansrijke gebieden worden voorgelegd.
Nvt.	Gebiedsbeschrijvingen	Voortschrijdend inzicht	Contouren van sommige gebiedsbeschrijvingen komen niet exact overeen met de vastgestelde kansenkaart. Verzoek om deze met elkaar in lijn te brengen om verwarring te voorkomen. Kansenkaart is daarbij leidend. Het betreffen enkele aanscherpingen voor: •02: Boerderijweg Enkele Wiericke A12 •03: Binnenpolder Oost •04: Bredeweg Noordelijke Dwarsweg A12 •06: Groen energielandschap •07: Krimpenerhout •11: Tweede Bloksweg •12: Waddinxveen Knoop	Kaartmateriaal in gebiedsbeschrijvingen is aangepast tbv. eenduidigheid met kansenkaart. Het Restveengebied is in zijn geheel uit de gebieden gehaald.
nvt.	Gebiedsbeschrijvingen	Verzoek Gemeente Zuidplas	Voorbehoud Restveengebied mbt. verkrijgen subsidie.	Restveengebied wordt nu niet als gebied vastgesteld. gebiedsbeschrijving daarmee niet in de stukken opgenomen.
opgenomen in bijlage	Gebiedsbeschrijvingen	Voortschrijdend inzicht	bij bodegraven-reeuwijk Zoutman-west aangeven dat het gebied kansrijk is (nu staat per ongeluk niet kansrijk in de tekst. verder is het gebied wel overal als kansrijk opgenomen	In de gebiedsbeschrijving van Zoutman West is 'niet kansrijk' gewijzigd in 'kansrijk'

opgenomen in bijlage	Gebiedsbeschrijvingen	Voortschrijdend inzicht	Bij Zuidplas gebied groen energielandschap 54 hectare ook toevoegen aan gebiedsbeschrijving DSL. Dit is echter uitgezocht door het programma en het blijkt dat het zoekgebied daadwerkelijk 76 hectare (oude getal) betreft. Met zuidplas wordt uitgezocht waar de 54 hectare vandaan komt. uitgezocht: blijkt dat het zoekgebied van de RES ook het stukje oppervlak bevat waar een nieuw onderstation van Liander wordt geplaatst.	In de gebiedsbeschrijving van het Groen energielandschap is het aantal hectares behouden op 76
opgenomen in bijlage	Gebiedsbeschrijvingen	Verzoek Gemeente Zuidplas	voorbehoud groen energielandschap (Middengebied) dat maximaal 15 ha van het gebied mag worden ingezet voor het geburik van zonnepanelen	Het voorbehoud is opgenomen in de gebiedsbeschrijving met de tekst: 'Binnen het gehele zoekgebied mag omwille van de eerste fase ontwikkeling van het middengebied maximaal 15 ha aan zonneveld gerealiseerd worden. '